

Η έννοια της συνάρτησης

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

10 Ιουλίου 2024

1 Τιμές συνάρτησης

1.1. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^2 - 4x + 5$ με $x \in \mathbb{R}$. Υπολογίστε τις τιμές $f(2)$, $f(-1)$, $f(0)$ και $f(f(4))$.

1.2. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{x^2}{x-1}$ με $x \neq 1$. Υπολογίστε τις τιμές $f(2)$, $f(0)$, $f(3)$ και $f(f(2))$.

1.3. Για τη συνάρτηση $f(x) = \sqrt{5-x}$ με $x \leq 5$ να βρείτε τις ακόλουθες τιμές: $f(1)$, $f(-4)$, $f(3)$ και $f(7)$.

1.4. Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο

$$f(x) = \begin{cases} 3x - 4 & , x \geq 1 \\ x^2 + 2x & , x < 1 \end{cases}$$

Να βρεθούν οι τιμές $f(3)$, $f(0)$, $f(1)$ και $f(f(-3))$.

1.5. Έστω η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο $f(x) = x^2 - 2x$. Να βρείτε τις τιμές του $x \in D_f$ έτσι ώστε $f(x) = 8$.

1.6. Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & , x > 0 \\ x^2 - 2x & , x \leq 0 \end{cases}$$

Να βρεθούν οι τιμές του $x \in D_f$ τέτοιες ώστε να ισχύει $f(x) = 3$.

1.7. Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο

$$f(x) = x^2 - 3x + 2$$

α. Υπολογίστε τις τιμές $f(-1)$, $f(3)$ και $f(0)$.

β. Να βρεθούν οι τιμές του x έτσι ώστε $f(x) = 0$.

γ. Να βρεθούν οι τιμές του x έτσι ώστε $f(x) \geq 6$.

1.8. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{2x+4} - \sqrt{7-x}$.

α. Να βρεθεί το πεδίο ορισμού της.

β. Να υπολογίσετε τις τιμές $f(-2)$ και $f(f(0))$.

γ. Για ποιες τιμές του x ισχύει $f(x) = 0$;

α. $f(x) = \frac{2}{x}$

γ. $f(x) = \frac{1}{4-2x}$

β. $f(x) = \frac{x}{x-3}$

δ. $f(x) = \frac{2x+1}{3x+12}$

2.2. Να βρεθεί το πεδίο ορισμού των παρακάτω συναρτήσεων.

α. $f(x) = \frac{1}{|x|}$

γ. $f(x) = \frac{x}{|x+1|-2}$

β. $f(x) = \frac{4-x}{|x|-2}$

δ. $f(x) = \frac{3}{|4-x|-3}$

2.3. Να βρεθεί το πεδίο ορισμού των παρακάτω συναρτήσεων.

α. $f(x) = \frac{1}{x^2}$

γ. $f(x) = \frac{2-x}{18-2x^2}$

β. $f(x) = \frac{x}{x^2-4}$

δ. $f(x) = \frac{x^2}{x^2+3x}$

2.4. Να βρεθεί το πεδίο ορισμού των παρακάτω συναρτήσεων.

α. $f(x) = \frac{1}{x^2+x}$

γ. $f(x) = \frac{x+2}{x^2+4x-12}$

β. $f(x) = \frac{x^2+3}{x^2-3x-10}$

δ. $f(x) = \frac{4}{x^2+x-6}$

2.5. Να βρεθεί το πεδίο ορισμού των παρακάτω συναρτήσεων.

α. $f(x) = \frac{x}{x^3-1}$

β. $f(x) = \frac{2-3x}{x^3-7x+6}$

γ. $f(x) = \frac{\eta\mu x}{x^3-2x^2-5x+6}$

δ. $f(x) = \frac{e^x}{x^3+x^2-12}$

2.6. Βρείτε το πεδίο ορισμού των ακόλουθων συναρτήσεων.

α. $f(x) = \sqrt{x-1}$

γ. $f(x) = \sqrt{2x-3}$

β. $f(x) = \sqrt{4-x}$

δ. $f(x) = \sqrt{9-4x}$

2 Πεδίο ορισμού

2.1. Να βρεθεί το πεδίο ορισμού των παρακάτω συναρτήσεων.

2.7. Βρείτε το πεδίο ορισμού των ακόλουθων συναρτήσεων.

$$\begin{array}{lll} \alpha. f(x) = \sqrt{|x| - 2} & \delta. f(x) = \sqrt{5 - |2x - 1|} & \beta. f(x) = \sqrt{\ln(x - 1) - 1} \\ \beta. f(x) = \sqrt{3 - |x|} & \epsilon. f(x) = \sqrt{|3x| + 2} & \gamma. f(x) = \sqrt{\log(2 - x)} \\ \gamma. f(x) = \sqrt{|x + 3| - 5} & \sigma\tau. f(x) = \sqrt{|x| + x} & \delta. f(x) = \sqrt{-2 \log(x + 1)} \end{array}$$

2.8. Βρείτε το πεδίο ορισμού των ακόλουθων συναρτήσεων.

$$\begin{array}{ll} \alpha. f(x) = \sqrt{x^2 - 1} & \delta. f(x) = \sqrt{-x^2 + 2x} \\ \beta. f(x) = \sqrt{4 - x^2} & \epsilon. f(x) = \sqrt{x^2 - 2x - 8} \\ \gamma. f(x) = \sqrt{x^2 + 3x} & \sigma\tau. f(x) = \sqrt{-x^2 + 5x - 4} \end{array}$$

2.9. Να βρείτε το πεδίο ορισμού των ακόλουθων συναρτήσεων.

$$\begin{array}{l} \alpha. f(x) = \sqrt{x^3 + x - 2} \\ \beta. f(x) = \sqrt{8 - x^3} \\ \gamma. f(x) = \sqrt{x^3 - 5x^2 + 2x + 8} \\ \delta. f(x) = \sqrt{x^3 - x} \end{array}$$

2.10. Να βρείτε το πεδίο ορισμού των ακόλουθων συναρτήσεων.

$$\begin{array}{ll} \alpha. f(x) = \sqrt{\frac{1}{x - 3}} & \gamma. f(x) = \sqrt{\frac{x^2 - 1}{4 - x}} \\ \beta. f(x) = \sqrt{\frac{x + 2}{3 - x}} & \delta. f(x) = \sqrt{\frac{2x + 3}{x^2 - 2x}} \end{array}$$

2.11. Να βρείτε το πεδίο ορισμού των ακόλουθων συναρτήσεων.

$$\begin{array}{ll} \alpha. f(x) = \sqrt{e^x - 1} & \gamma. f(x) = \sqrt{27 - 3^x} \\ \beta. f(x) = \sqrt{2^x - 4} & \delta. f(x) = \sqrt{\left(\frac{1}{2}\right)^x - 8} \end{array}$$

2.12. Να βρείτε το πεδίο ορισμού των παρακάτω συναρτήσεων.

$$\begin{array}{ll} \alpha. f(x) = \ln(x - 1) & \gamma. f(x) = \ln(2x + 5) \\ \beta. f(x) = \ln(3 - x) & \delta. f(x) = \ln(8 - 4x) \end{array}$$

2.13. Να βρείτε το πεδίο ορισμού των παρακάτω συναρτήσεων.

$$\begin{array}{l} \alpha. f(x) = \ln(x^2 - 1) \\ \beta. f(x) = \ln(4 - x^2) \\ \gamma. f(x) = \ln(x^2 - 2x - 3) \\ \delta. f(x) = \ln(-x^2 + 4x + 12) \\ \epsilon. f(x) = \ln(x^2 + 4x) \\ \sigma\tau. f(x) = \ln(-x^2 + 2x) \end{array}$$

2.14. Να βρείτε το πεδίο ορισμού των ακόλουθων συναρτήσεων.

$$\alpha. f(x) = \sqrt{\ln x}$$

2.15. Να βρείτε το πεδίο ορισμού των παρακάτω συναρτήσεων.

$$\begin{array}{l} \alpha. f(x) = \begin{cases} x + 2 & , x > 2 \\ 3x^2 & , x \leq 2 \end{cases} \\ \beta. f(x) = \begin{cases} \sqrt{x - 1} & , 1 \leq x < 3 \\ 2x + 4 & , x \geq 3 \end{cases} \\ \gamma. f(x) = \begin{cases} \eta\mu\pi x & , x < 2 \\ e^x + 1 & , 2 < x \leq 4 \end{cases} \end{array}$$

3 Παράμετροι

3.1. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^2 + (\lambda - 1)x + 3$ με $x \in \mathbb{R}$ και $\lambda \in \mathbb{R}$, για την οποία ισχύει $f(2) = 3$. Να δείξετε ότι $\lambda = -1$.

3.2. Έστω η συνάρτηση $f(x) = x^2 - 2x - 4$ με $x \in \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει $f(\lambda) = \lambda$ με $\lambda > 0$.

α. Να δείξετε ότι $\lambda = 4$.

β. Να υπολογίσετε τις τιμές $f(3)$, $f(-1)$ και $f(4)$.

3.3. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^3 + ax^2 + 3x - 4$ με $x \in \mathbb{R}$ και $a \in \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει $f(3) = 5$.

α. Να δείξετε ότι $a = -3$.

β. Να λύσετε την εξίσωση $f(x) = -2$.

γ. Να λύσετε την ανίσωση $f(x) < 5$.

3.4. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{x + a} - 3$ με $a \in \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει $f(4) = 1$.

α. Να δείξετε ότι $a = 5$.

β. Βρείτε το πεδίο ορισμού της f .

γ. Να λυθεί η εξίσωση $f(x) = -x$.

4 Προβλήματα

4.1. Ένα ορθογώνιο παραλληλόγραμμο έχει πλευρές x , y και σταθερή περίμετρο 40 cm .

α. Να εκφράσετε το πλάτος y του ορθογωνίου ως συνάρτηση του μήκους x .

β. Να ορίσετε τη συνάρτηση E που δίνει το εμβαδόν του ορθογωνίου. Ποιο είναι το πεδίο ορισμού της;

4.2. Ένα ορθογώνιο τρίγωνο έχει κάθετες πλευρές x , y και σταθερό εμβαδόν 24 cm^2 .

- α. Να εκφράσετε την πλευρά y ως συνάρτηση της πλευράς x του τριγώνου.
- β. Να κατασκευάσετε τη συνάρτηση $d(x)$ με την οποία δίνεται η υποτείνουσα του τριγώνου.
- 4.3. Σε ένα κατάστημα ηλεκτρονικών ειδών, ένας υπάλληλος παίρνει βασικό μισθό 900€ το μήνα. Για κάθε προϊόν που θα καταφέρει να πουλήσει σε έναν πελάτη, παίρνει ένα επιπλέον χρηματικό ποσό της τάξης του 7% επί της τιμής του προϊόντος. Να ορίσετε τη συνάρτηση f με την οποία δίνεται ο συνολικός μισθός του υπαλλήλου. Ποιο είναι το πεδίο ορισμού της;
- 4.4.

5 Θεωρία

- 5.1. Τι ονομάζεται πραγματική συνάρτηση με πεδίο ορισμού A ;
- 5.2. Πως ορίζεται το σύνολο τιμών μιας πραγματικής συνάρτησης f ;
- 5.3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις γράφοντας τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α. Η συνάρτηση $f(x) = \frac{1}{x}$ ορίζεται στο $\mathbb{R}$.
- β. Μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το σύνολο $A = \{-2, -1, 0, 1\}$ μπορεί να έχει σύνολο τιμών το $B = \{-4, 1, 2, 5, 7\}$.
- γ. Μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το σύνολο $A = \{0, 1, 3, 4, 5\}$ μπορεί να έχει σύνολο τιμών το $B = \{1, 2, 3, 4\}$.
- δ. Αν μια συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ έχει σύνολο τιμών $f(D_f) = \{3\}$, τότε είναι σταθερή.
- ε. Έστω δύο ποσά x, y . Αν συνδέονται με τη σχέση

$$y = \begin{cases} 3x + 4 & , x \geq 0 \\ -2x + 5 & , x \leq 0 \end{cases}$$

τότε η σχέση αυτή ορίζει μια συνάρτηση με πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}$.